

2026-08-14

Finansdepartementet

fi.remissvar@regeringskansliet.se

mats.barregren@regeringskansliet.se

Bankföreningens synpunkter på promemorian ”Avveckling av Skatteverkets id-kortsverksamhet”

Svenska Bankföreningen har beretts tillfälle att yttra sig över rubricerad promemoria och vill med anledning av det framföra ett antal synpunkter.

1. Bankföreningen tillstyrker promemorians inriktning

Bankföreningen tillstyrker promemorians inriktning att Skatteverkets id-kortsverksamhet ska avvecklas. Det är positivt att utfärdandet av id-kort koncentreras till Polismyndigheten, som har relevant kompetens och tillräckliga resurser för uppgiften.

Bankerna uppskattar också att Polismyndighetens utfärdade id-kort till folkbokförda framöver kommer att kunna verifieras elektroniskt och innehålla en elektroniskt lagrad bild av innehavaren, vilket Skatteverkets id-kort saknar.

Detta ligger i linje med Bankföreningens konsekventa ståndpunkt att Sverige bör ha:

- Ett begränsat antal utfärdare.
- En gemensam och enhetlig utfärdandeprocess.
- En hög och jämn säkerhetsnivå i hela identitetskedjan.

Reformen får endast avsedd effekt om den kombineras med en robust statlig grundidentifiering och förbättrade möjligheter att kontrollera id-handlingar. Det är därför viktigt att:

- Spärrkontroll för Polismyndighetens utfärdade id-kort för folkbokförda i framtiden ska kunna utföras på samma sätt som för nationellt id-kort och pass.

- Spärrkontroll för Skatteverkets utfärdade id-kort för folkbokförda behöver fortsatt kunna utföras under hela id-handlingens giltighetstid, d v s fem år efter februari 2027 eller till dess att det inte längre finns några giltiga id-kort kvar.

För att upprätthålla förtroendet för Skatteverkets id-kort behöver alltså Skatteverket tillhandahålla både en möjlighet för innehavaren att spärra ett förlorat kort och en möjlighet för banken att kontrollera kortets giltighet till och med februari 2032 eller till dess att det inte längre finns några giltiga id-kort kvar.

OBS: Om Skatteverket inte längre tillhandahåller en spärrkontroll för sina utfärdade id-kort efter februari 2027 kommer bankerna och Bankföreningen att överväga att inte längre godta dessa id-kort, eftersom möjligheterna att kontrollera dem då är begränsade.

- Det finns en fungerande koppling mellan fysisk identitet och e-legitimation.

2. Bankföreningens linje har varit mycket konsekvent

Den första konsekventa linjen är att Bankföreningen under flera år framhållit att Sverige behöver en nationell gemensam utfärdandeprocess för identitetshandlingar och färre utfärdare. Det är därför positivt att utgivningen nu koncentreras till Polismyndigheten. Det skapar en mer enhetlig säkerhetsnivå och bättre tekniska möjligheter att kontrollera både äkthet och giltighet direkt hos utfärdaren¹.

Den andra konsekventa linjen är att Bankföreningen ser identitetsfrågan som en infrastruktur- och säkerhetsfråga, nära kopplad till bedrägeribekämpning, kundkännedom (KYC) och tilliten till det finansiella systemet. En central slutsats är att skillnader i utfärdandeprocesser och säkerhetsnivåer mellan olika utfärdare innebär att den svagaste länken sätter nivån och att systemet som helhet därmed blir mer sårbart.

Identitetsfrågan kan, fram till Bankföreningens första rekommendation för att motverka telefonbedrägerier i maj 2024, kopplas till ökade telefonbedrägerier och vikten av att staten både garanterar identiteten och tillhandahåller verktyg för kontroll².

¹ Bankföreningens hemställan den 19 juni 2023 om att *regeringen genomför förslagen i "ID-kortsutredningen" (SOU 2019:14) och att Skatteverket utfärdar ett fysiskt ID-kort till innehavare av styrkta samordningsnummer:*

<https://www.financesweden.se/media/5599/j230619f.pdf>

² Pressmeddelande den 13 maj 2024, *Bankerna stärker kundskyddet mot bedrägerier ytterligare:*

Den förstärkta utfärdandeprocessen för Mobilt BankID, genom kontroll av pass och nationellt id-kort i realtid, har medfört att obehöriga transaktioner i samband med utfärdande av Mobilt BankID, i princip har upphört.

Polismyndighetens e-tjänst för kontroll av pass och nationellt id-kort är en central säkerhetskomponent som stärker grundidentifieringen och möjliggör kontroll i realtid mot utfärdaren:

<https://etjanster.polisen.se/egid/giltighetskontroll/>

Den tredje konsekventa linjen är Bankföreningen vid ett antal tillfällen försökt initiera en dialog med Polismyndigheten avseende frågan om att utveckla ett API för spärrkontroll mot Polisens RES-system men utan att få gehör³ ⁴.

Syftet med ett API för spärrkontroll är att stärka spårbarhet, driftsäkerhet och bankernas möjlighet att motverka bedrägerier. För bankerna handlar identitetsfrågan inte bara om vem som ska utfärda id-handlingar utan lika mycket om hur kontrollinfrastrukturen ska fungera i praktiken, enligt process och krav i handboken *De 7 Stegen*.

3. Att avveckla Skatteverkets id-kortsverksamhet är ett logiskt nästa steg

Att avveckla Skatteverkets id-kortsverksamhet är ett logiskt nästa steg i en lång rad åtgärder för att stärka identitetsförvaltningen i Sverige. När den statliga e-legitimationen *Sverige-id* införs i december 2026 skapas förutsättningar för en mer sammanhållen struktur, vilket i sin tur är en förutsättning för att uppnå en enhetlig säkerhetsnivå.

4. Kopplingen mellan fysisk och digital identitet

Den fysiska id-handlingen utgör grunden för utfärdande av e-legitimation. En stark fysisk grundidentifiering är en förutsättning för digital säkerhet och brister i den fysiska identifieringen får direkt genomslag i digitala tjänster. Det är därför angeläget

<https://www.financesweden.se/om-oss/aktuellt/aktuellt-fran-bankforeningen/bankerna-starker-kundskyddet-mot-bedragerier-ytterligare/>

³ Bankföreningens hemställan den 2 oktober 2023 om att *Polismyndigheten utvecklar ett API för Polisens RES-system som svenska banker kan använda i sin identitetskontroll*:

<https://www.financesweden.se/media/5652/pm231002f.pdf>

⁴ Bankföreningens kompletterande hemställan den 4 december 2023 om att *Polismyndigheten utvecklar ett API för Polisens RES-system som svenska banker kan använda i sin identitetskontroll*:

<https://www.financesweden.se/media/5706/pm231204f.pdf>

att den fysiska id-handlingen håller hög kvalitet och att samma säkerhetsnivå, så långt som det är möjligt, gäller för alla utfärdade identiteter och id-handlingar.

5. Kontrollmöjligheterna är avgörande

Bankernas identitetskontroller bygger på att staten fastställer identiteten och att utfärdaren tillhandahåller kontrollmöjligheter. Det förutsätter en robust utfärdandeprocess, möjlighet till validering av äkthet och giltighet och stöd för digital användning genom e-legitimation.

En återkommande brist i dagens system är bankernas begränsade möjligheter att verifiera id-handlingar och kontrollera deras giltighet och spärstatus.

Bankföreningen har därför framhållit behovet av maskinell validering av id-handlingar, direkt kontroll mot utfärdaren samt utveckling av tekniska gränssnitt (API:er). Utan dessa komponenter riskerar reformen att endast flytta problemet i stället för att stärka den faktiska säkerheten.

Bankerna har i drygt tjugo år tagit ett stort ansvar genom att utfärda e-legitimation (BankID) till en stor del av Sveriges befolkning och intyga identiteten gentemot tusentals förlitande parter. För att kunna fullgöra detta ansvar krävs tillförlitliga id-handlingar och möjlighet till effektiv kontroll. Om denna kedja brister ökar risken för bedrägerier och konsumentskyddet försämras.

6. Skiftet från Skatteverket till Polismyndigheten som utfärdare

Det verkar vara regeringens avsikt att en person bara ska kunna inneha ett (1) giltigt id-kort för folkbokförda i taget vilket är positivt. Det är dock oklart om övergångsbestämmelserna medför en risk för att en person under perioden den 1 december 2026 – 28 februari 2027 först ansöker om och får ett id-kort för folkbokförda från Polismyndigheten och därefter även ansöker om och får ett sådant id-kort från Skatteverket.

En idé kan vara att spärra Skatteverkets utfärdade id-kort när innehavaren har fått ett nytt id-kort för folkbokförda från Polismyndigheten. Åtgärden kan visa sig nödvändig om Skatteverket inte längre kan tillhandahålla spärrkontroll för sitt id-kort p g a att avtalet om teknisk utrustning upphör att gälla vid utgången av februari 2027 med begränsad möjlighet till förlängning.

7. Ett informationsutbyte om Sverige-id behöver utvecklas

Polismyndigheten bör utveckla ett informationsutbyte tillsammans med bankerna om Sverige-id (statlig e-legitimation, planerad till december 2026). Utbytet bör fokusera

på användandet. För bankerna är syftet med ett informationsutbyte att motverka obehörig användning av Sverige-id exempelvis vid fjärrstyrning och utnyttjade identiteter samt att följa bedrägerimodus.

8. Ökade europeiska krav vid KYC från AMLA

Det finns förslag från EU-myndigheten AMLA (Anti-Money Laundering Authority) på vad som krävs vid en identifiering vid KYC (Know Your Customer), bland annat uppgifter om födelseort och nationalitet. Svenska id-handlingar bör därför innehålla så många som möjligt av dessa beständiga uppgifter. Om uppgifterna inte framgår av id-handlingen aktualiseras frågan om bankerna i stället kan ta del av de uppgifterna genom Statens personadressregister, SPAR.

Avslutningsvis vill Bankföreningen, i linje med tidigare framställningar, framhålla att hela befolkningen behöver kunna få en säker identitet. Även personer utan svenskt personnummer behöver omfattas av en fungerande identitetslösning. Det kräver tydlig reglering och en fungerande identitetskedja även för dessa personer. Bankföreningen välkomnar därför att regeringen avser att återkomma i frågan.

SVENSKA BANKFÖRENINGEN

Hans Lindberg

Peter Göransson